ZWIĄZEK STRZELECKI
ZARZĄD GŁÓWNY
WARSZAWA, UL. MYŚLIWIECKA 3/5. TELEFONY: 9.90-81, 9.44-37, 9.84-50.

DZIENNIK ZARZĄDZEŃ I ROZKAZÓW № 6

Dnia 1 kwietnia 1939 r.

TREŚĆ:

1. Odznaczenia.

Zarządzeniem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Pana Prezesa Rady Ministrów z dn. 18.III.39 r. (Monitor Polski Nr. 65), zostali odznaczeni za zasługi na polu pracy społecznej w Związku Strzeleckim następujący członkowie Z. S.:

Złotym Krzyżem Zasługi (po raz pierwszy)

Ob. Balko Antoni, okręg Z. S.
Ob. inż. Gronikowski Stanisław,
Ob. Kostiha Henryk okręg Z. S.,
Ob. Matlak Stanisław,
Ob. Rosiński Ignacy.
042—219/Og. Org.

2. Zarządy — zatwierdzenia i kooptacje.

Zarząd Główny Związku Strzeleckiego na posiedzeniu w dniu 21 lutego b. r. zatwierdził Zarząd Okręgu Z. S. Nr. IV Łódź w następującym składzie:

Prezes — ob. Rzadkiewicz Michał,
v-Prezes — ob. Kappes Aleksander,
Sekretarz — ob. Łoszycki Wacław,
Skarbnik — ob. Kulisiewicz Józef,
Kierowniczka P. K. — ob. Fornalska Maria.

Członkowie: ob. ob. Malinowski Seweryn, inż. Waligórski Stanisław, Zaborowski Witold, Salakowa Natalia, Żwirski Władysław, mec. Obuchowicz Antoni, Godlewski Mikołaj, Mirkowicz-Nerkowicz Arkadiusz, Sauter Jan, Sapiński Michał, Dzienisiewicz Henryk.

Komisja Rewzyjna: Przewodniczący ob. Kostowski Symforian, Członkowie: ob. ob. dr. Misjon Bolesław, Giełczyński Ludwik, mgr. Janowski Franciszek, Brzeziński Bolesław.

Sąd Strzelecki: ob. dr. Gundlach Ludwik, ob. mec. Osiecki Józef, ob. rej. Karnawalski Apolinary, sędzia Wiśniewski Eugeniusz.

Nr. 28/1275/38. D. B.

Zarząd Główny Zw. Strzeleckiego na posiedzeniu w dniu 21 lutego b. r. w myśl pisma Okręgu Toruń z dnia 11 stycznia b. r. zatwierdza Zarząd Okręgu Z. S. Nr. VIII w następującym składzie:

Prezes — dr. Tomczyński Wojciech,
I v. prezes — dr. Wilkoszewski Aleksander,
II v. prezes — konsul Hozakowski Bronisław,
Sekretarz — mgr. Jaworski Wacław,

Skarbnik — kpt. s. s. Batke Alojzy,

Kierowniczka P. K. — Gumińska Aniela,

Członkowie: ob. ob. ks. prałat dr. Jank Franciszek, Osiński Saturnin, Cichocki Roman.

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący — ob. dyr. Zaleski Michał,

Członkowie: ob. mjr. Topolski Leon, kpt. Garstecki Bronisław.

Nr. 27/249/39.

Zarząd Główny Związku Strzeleckiego, przychylając się do wniosku Zarządu Okręgu Z. S. Nr. V w Krakowie, zatwierdził kooptację ob. mgr. Sikory Stanisława, powierzając Mu jednocześnie pełnienie funkcji sekretarza Okręgu.

27/114/39. D.B.

Zarząd Główny Związku Strzeleckiego, w myśl pisma Zarządu Podokręgu Związku Strzeleckiego Kielce zatwierdza dokooptowanych do składu Zarządu Podokręgu ob. ob. inż. Ślaskiego Ludwika i nacz. Cedzyńskiego Eugeniusza.

41/1333/38. D.B.

Zarząd Główny Z. S. w myśl pisma Kierownictwa Okręgu Nr IX, dokoopotował ob. Samurowicza Kazimierza, do składu Kierownictwa, powierzając Mu stanowisko sekretarza Okręgu, przyjmując jednocześnie rezygnację ob. Pietrusińskiego Michała z tegoż stanowiska.

50/1387/38. DB.

Zarząd Główny Z. S. przychylając się do wniosku Zarządu Okręgu I. zatwierdził skład Zarządu Klubu Motocyklowego Z. S. w Warszawie w następującym składzie:

Prezes — ob. Siarkiewicz Stanisław,

V.-Prezes — ob. Zawadzki Felicjan,

Kpt. sportowy — ob. Wittczak Eugeniusz,

Sekretarz — ob. Sowiński Karol,

Skarbnik — ob. Nachtman Władysław,

Członkowie Zarządu — ob. ob. Czumer Andrzej, Zwiezdowski Bolesław, Bidziński Jan Marian i Grudzieński Tadeusz.

27/169/38. D.B.

Zarząd Główny Z. S. przychylając się do wniosku Zarządu Podokręgu Stanisławów, zatwierdził skład Zarządu Motocyklowego Klubu Z. S. w Stryju w składzie następującym:

Prezes — ob. inż. Gąsiorowski Michał,

V.-Prezes — ob. Reiter Adolf,

Kpt. sport. — ob. Horoszczuk Tadeusz,

Sekretarz—ob. Kłakowicz Eugeniusz,

Skarbnik — ob. Grodzicki Tadeusz,

Członkowie zarządu ob. ob. Gąsiorowski Włodzimierz, Łuczyński Mieczysław.

Zarząd Główny Związku Strzeleckiego, zatwierdził Kierownictwo Oddziału Morskiego Z. S. im. gen. K. Sosnkowskiego, przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu w składzie następującym:

Kierownik — ob. dyr. Moździeński Leonard,

I-szy z-ca—ob. dyr. Szmoniewski Tadeusz,

II-gi z-ca — ob. nacz. Lubecki Franciszek,

Sekretarz—ob. ref. Dzieszko Tadeusz,

Skarbnik — ob. nacz. Piekarski Józef.

Członkowie: ob. ob. radca Chwiejewski Jan, sekr. min. Welsch Michał, mgr. Markiewicz Zbigniew, ref. Borkowski Janusz, kom. Namieśniowski Konrad, radca Gebethner Stefan, radca Szumowski Franciszek.

L. dz. 27/169/38 D.B.

3. Zwolnienia.

Zwalniam:

Ob. Dzierzbickiego Mariana, okręg Z. S. ze stanowiska zastępcy komendanta Okręgu Nr. X z dniem 1.III 1939 r.

Ob. Michońskiego Józefa, st. komp. Z. S. ze stanowiska komendanta powiatu Płońsk.

Ob. Komorka Tadeusza, pow. Z. S. ze stanowiska komendanta powiatu Suwałki.

Ob. Sobieskiego Jana, pow. Z. S. ze stanowiska komendanta pow. Białystok.

Ob. Wolskiego Stefana, st. komp. Z. S. ze stanowiska komendanta powiatu Kutno.

Ob. Broszkiewicza Antoniego, pow. Z. S. ze stanowiska komendanta pow. Częstochowa.

Ob. Lebiodę Jeremiego, komp. Z. S. ze stanowiska komendanta powiatu grodzkiego Łódź IV.

Ob. Obrzuta Stanisława, pow. Z. S. ze stanowiska kmdta powiatu Mielec.

Ob. Szafarskiego Adama, st. komp. Z. S. ze stanowiska kmdta powiatu Nowy Targ.

Ob. Skórskiego Tadeusza, st. komp. Z. S. ze stanowiska kmdta powiatu Żydaczów.

Nr. 044—200/Og. Org.

4. Przeniesienia.

Przenoszę:

do dyspozycji komendanta okręgu Nr. I.

ob. Kucharskiego Mariana, st. komp. Z. S. z podokręgu Kielce,
ob. Zapaśnika Jana, st. komp. Z. S. z okręgu Nr. VIII,
ob. Barala Józefa, st. komp. Z. S. z okręgu Nr. III,
ob. Bandrowskiego Jerzego, komp. Z. S. z okręgu Nr. III,
ob. Przeworskiego Adolfa, pchor. Z. S. z podokręgu Stanisławów,

do dyspozycij komendanta okręgu Nr. VI:

ob. Chrzanowicza Józefa, Wincentego, pchor. Z. S. z okręgu Nr. X,
ob. Maciołowskiego Kazimierza, pchor. Z. S. z okręgu Nr. X,
ob. Zabawskiego Stanisława pchor. Z. S. z okregu Nr. X,
ob. Kosteckiego Emiliana, pchor. Z. S. z podokręgu Kielce,

do dyspozycji komendanta okręgu Nr. X:

ob. Babiarza Piotra, komp. Z. S. z podokręgu Stanisławów,

do dyspozycji komendanta okręgu Nr. XI:

ob. Urbanowicza Piotra, st. komp. Z. S. — z rez. kadry podokr. Wilno,
ob. Kleszczyńskiego Stanisława, komp. Z. S. — z podokręgu Stanisławów,

do dyspozycji komendanta podokr. Wilno:

ob. Hakemera Leopolda, pchor. Z. S. — z podokręgu Stanisławów,

do dyspozycji komendanta podokręgu Tarnopol:

ob. Garnowskiego Mieczysława, komp. Z. S. — z podokręgu Stanisławów,

do dyspozycji komendanta podokr. Kielce:

ob. Cwynara Stanisława, pchor. Z. S.— z okręgu Nr. X.

Przenoszę do rezerwy kadry:

okręgu Nr. I:

ob. inż. Skrzypińskiego Jana, pow. Z. S.,
ob. inż. Dawidowskiego Aleksego, pow. Z. S.,
ob. dr. Skorynę Konstantego, pow. Z. S.,
ob. Jordana Witolda, pow. Z. S.,
ob. Zawadzkiego Felicjana, pow. Z. S.,

okręgu Nr. III:

ob. Jacuńskiego Antoniego, pow. Z. S.,
ob. Komorka Tadeusza, pow. Z. S.,
ob. Feifera Stanisława, komp. Z. S.,

okręgu Nr. IV:

ob. Wolskiego Stefana, st. komp. Z. S.,
ob. Lebiodę Jeremiego, komp. Z. S.,

okręgu Nr. V:

ob. Obrzuta Stanisława, pow. Z. S.,
ob. Szafarskiego Adama, st. komp. Z. S.,
ob. Kalicińskiego Mieczysława, pchor. Z. S.,
ob. mgr. Sikorę Stanisława, pchor. Z. S.,

okręgu Nr. VI:

ob. Nowosada Włodzimierza, st. komp. Z. S.,

okręgu Nr. VIII:

ob. Szymurę Władysława, okręg. Z. S.,

okręgu Nr. X:

ob. Pasławskiego Eugeniusza, komp. Z. S.,

podokręgu Wilno:

ob. Jakubowskiego Stanisława, st. komp. Z. S.,
ob. Wigurę Aleksandra, st. komp. Z. S.,

podokręgu Śląsk:

ob. dr. Engla Zdzisława, pow. Z. S.,
ob. Rybczyńskiego Stefana komp. Z. S.,

podokręgu Kielce:

ob. Kosińskiego Ludomira, pow. Z. S. Nr. 044—94/Og. Org.

5. Wyznaczenia.

Ob. mjr. Jędrucha Stanisława, okręg. Z. S. na stanowisko komendanta Okręgu Nr. III z dniem 10.I 1939 r.

Ob. Szczęścikiewicza Mariana, pow. Z. S. na stanowisko zastępcy komendanta podokręgu Gdynia z dniem 1.III r. b

Ob. Mrozka Józefa, st. komp. Z. S. na stanowisko komendanta powiatu Grójec.

Ob. Sobieskiego Jana, pow. Z. S. — na stanowisko komendanta powiatu grodzkiego Białystok.

Nr. 044—200/Og. Org.

6. Klasyfikacja klubów sportowych Z. S.

Na podstawie Regulaminu Klubów Sportowych Związku Strzeleckiego pkt. X cz. II podaję do wiadomości i wykorzystania klasyfikację klubów sportowych za rok 1938.

Sklasyfikowano 26 klubów wg. sprawozdań nadesłanych K. Gł. Z. S. jak następuje:

a) Kluby z oceną b. dobrą:

Strzel. K. S. „Korona" Radomsk — Okr. Z. S. Łódź.
K. S. „Strzelec" Janowa Dolina—Okr. Z. S. Brześć n/B.,
Sekcja Sport. Z. S. „Orlicz" Suchedniów — Podokr. Z. S. Kielce,
K. S. Z. S. w Ostrowcu Świętokrzyskim — Podokr. Z. S. Kielce,
K. S. Z. S. Gdynia — Podokr. Z. S. Morski,
K. S. Z. S. Kowel — Podokr. Z. S. Wołyń,
K. S. „Strzelec-Górka" Stanisławów—Podokr. Z. S. Stanisławów,
K. S. „Strzelec-Raz, Dwa, Trzy" Stanisławów — Podokr. Z. S. Stanisławów,
K. S. „Strzelec" Broszniów—Podokr. Z. S. Stanisławów;

b) Kluby z oceną dobrą:

K. S. Z. S. Kutno — Okr. Z. S. Łódź.
K. S. Z. S. Piotrków—Okr. Z. S. Łódź
K. S. Z. S. Miechów — Okr. Z. S. Kraków,
S. K. S. Nowy Sącz — Okr. Z. S. Kraków,
K. S. Z. S. „Tempo" Tarnów — Okr. Z. S. Kraków,
K. S. Z. S. Grudziądz — Okr. Z. S. Toruń,
K. S. Z. S. „Strzelec" Tarnopol — Podokr. Z. S. Tarnopol;

c) Kluby z oceną dostateczną:

K. S. Z. S. Tomaszów Lubelski — Okr Z. S. Lublin,
K. S. Z. S. „Jaworzyna" Krynica — Okr. Z. S. Kraków,
S. K. S. Nowy Targ — Okr. Z. S. Kraków,
K. S. „Strzelec" Słonim — Podokr. Z. S. Nowogródek,
K. S. „Strzelec" Kołomyja — Podokr. Z. S. Stanisławów,
K. S. „Strzelec" Śniatyń — Podokr. Z. S. Stanisławów;

d) Kluby z oceną — na próbie.

K. S. Z. S. Hrubieszów — Okr. Z. S. Lublin,
K. S. Z. S. Tczew — Okr. Z. S. Toruń,
K. S. „Strzelec" Rypin — Okr. Z. S Toruń,
K. S. Z. S. Włodawa — Okr. Z. S. Brześć n/B.

Sprawozdań z pracy klubów sportowych nie nadesłały następujące okręgi i podokręgi Z. S.: Warszawa, Grodno, Poznań Lwów, Przemyśl i Śląsk. Podokręg Z. S. Wilno nie posiada klubu sportowego. Kluby sportowe Okręgu Z. S. KOP. ze względu na krótki okres czasu działalności tegoż okr. oceniono i zaliczono na korzyść dawnej przynależności.

107/W. F.

7. Marsze narciarskie — wyniki.

Podaje wyniki osiąnięte przez patrole Z. S. na marszach zimowych.

I. Huculskim Szlakiem II Brygady Legionów Polskich, odbył się od 2 — 4.II 1939 r. Udział brało 19 patroli Z. S. Wyniki marszu w klasyfikacji Z. S. i ogólnej, przy ukończeniu marszu przez 65 patroli, były następujące:

Klasa II — org. p. w

1. Z. S. Krynica, miejsce ogólne 3 — czas 13:28.43".
2. Z. S. Raba Wyżna, miejsce 4 — czas 13:59.20"
3. Z. S. Iwonicz, miejsce 5 — czas 14:09,20",
4. Z. S. Skole, miejsce 8 — czas 14:18,15",
5. Z. S. Kołomyja, miejsce 12 — czas 15:32,36",
6. Z. S. Tarnopol, miejsce 14 — czas 16:17'23".

Klasa III — zrzeszone w P. Z. N.

1. Z. S. Zakopane. miejsce ogólne 1 — czas 12:40'10".
2. Z. S. Krynica, miejsce 3 — czas czas 14:14'03",
3. Z. S. Lwów, miejsce 6 — czas 15:47,27",
4. Z. S. Mościce, miejsce 7 — czas 15:54'05".

Klasa IV — regionale.

1. Gmina Poronin, miejsce ogólne 1 — czas 13:37'50",
2. Gmina Berezów Średni, miejsce 6 — czas 14:38,18",
3. Gmina Berezów Niżny, miejsce 10 — czas 15:34,33",
4. Gmina Dolina, miejsce 11 — czas 15:39,09",
5. Gmina Potoczek, miejsce 15 — czas 17:08,28",
6. Gmina Turka, miejsce 16 — czas 18:12,51".

Patrol Z. S. Słoboda Rungurska, Z. S. Bielsko i Z. S. Tuchla odpadły po pierwszym dniu marszu z powodu potłuczeń.

Indywidualnie — 11 miejsce w czasie 11:23,17" zdobył ob. Dominik Zdzisław, 15 miejsce w czasie 12:00'15" zdobył ob. Righetti Wiktor Z. S. Delatyn.

II. Zułów — Wilno, odbył się w dniach 25 i 26 lutego 1939 r. Udział brało 12 patroli Z. S. Wyniki marszu w klasyfikacji Z. S. i ogólnej przy ukończeniu marszu przez 44 patrole były następujące:

Klasa II or. P. W.

1. Z. S. Święciany, miejsce ogólne 2 — czas 9:27,54",
2. Z. S. Brasław, miejsce 4 — czas 9:30,07",
3. Z. S. Janowa Dolina, miejsce 6 — czas 10:33,58",
4. Z. S. Dzisna, miejsce 8 — czas 11:15,13",
5. Z. S. Nowo-Wilejka, miejsce 12 — czas 12:07,39".

Klasa IV — regionalne.

1. Z. S. Święciany, miejsce ogólne 2 — czas 9:34,02",
2. Z. S. Wilno-miasto, miejsce 3 — czas 10:27,20",
3. Z. S. Brasław, miejsce 4 — czas 10:54,40",
4. Z. S. Postawy, miejsce 5 — czas 11:27,07".

Patrole Z. S. Lida, Z. S. Suwałki i Z. S. Nowogródek marszu nie ukończyły.

Wszystkim patrolom Z. S., które ukończyły w trudnych warunkach wyżej wymienione marsze wyrażam w imieniu Służby Strzeleckiej gorące podziękowanie za wytrwałość i należyte reprezentowanie barw Zw. Strzeleckiego.

103—1/WF.

8. Odznaka strzelecka — nadanie.

Zgodnie z przepisami Regulaminu O. S. wyd. 1936 nadaję niżej wymienionym Odznaki Strzeleckie:

Klasy wyborowej — złota z wieńcem:

a) za zdobycie sznurów strzelca wyborowego zgodnie z programem wyszkolenia strzeleckiego w piechocie za rok 1937/38:

plutonowemu Dusiowi Leonowi z 3 p.p. Leg — po raz pierwszy,

b) za strzelanie o O. S. odbyte na strzelnicy Z. S. w Warszawie w dniu 8 lutego 1939 r.:

1) Marschel Arturowi z oddziału Z. S. Ochota w Warszawie w konkurencji kbks 1a punktów 391 — po raz trzeci,

2) Jagodzińskiej Marii ze Stołecznego Klubu Strzel. Z. S. w konkurencji kbks 1a punktów 392 po raz czwarty, a w latach kolejnych — po raz trzeci.

c) za strzelanie o O. S. na strzelnicy Z. S. w Warszawie w dniu 12 marca 1939 r.:

Schoeppingk Jerzemu z Klubu Strzeleckiego M. P. i H. w Warszawie w konkurencji kbks 4a — punktów 372 — po raz pierwszy.

Klasy wyborowej — złota z wieńcem — „na stałe".

1) Marschel Arturowi za kolejne zdobycie w latach 1937, 1938 i 1939 r.,

2) Jagodzińskiej Marii — za kolejne zdobycie w latach 1937, 1938 i 1929.

9. Mianowania sędziów strzeleckich.

Mianuję w Okręgu PZSS. Gdańsk:

a) sędziami okręgowymi:

pp. 1) radcę Kolasińskiego Aleksandra.
2) Góralczyka Antoniego,

b) sędziami powiatowymi:

pp. 1) Zawrockiego Oskara,
2) Żurka Alfonsa,
3) Trojaka Jana,
4) Wiśniewskiego Michała.

Nr. 93—2/Strzel.

KOMENDANT GŁÓWNY:
(—) Tunguz-Zawiślak Józef
płk.

PREZES:
(—) Paschalski Franciszek

Otrzymują: Jak Dz. Z. i R. N. 1/39.

Druk. „KADRA" W-wa, ul. Długa 50.

KOMENDA GŁÓWNA
ZWIĄZKU STRZELECKIEGO

Warszawa, dnia 29 kwietnia 1939 r.

Według rozdzielnika.

Dzień 12 maja, jako czwarta rocznica zgonu Wielkiego Marszałka Józefa Piłsudskiego jest dniem żałoby i uroczystego nastroju, który obejmuje nie tylko kraj cały, ale i wszystkie zakątki świata gdziekolwiek bije bodaj jedno polskie serce.

W dniu tym myśli nasze skupią się nad rozpamiętywaniem wskazań Wielkiego Nauczyciela Narodu dla zaczerpnięcia z nich mocy do dalszej pracy.

Dzień ten ma być również rachunkiem sumienia, czy należycie realizujemy Jego myśli i czy w wytyczonych nam wskazaniach wytężyliśmy wszystkie nasze możliwości.

Zgodnie z intencją Naczelnego Komitetu Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego obchód rocznicy zgonu będzie polegał na udziale w nabożeństwach żałobnych, uczczeniu godziny zgonu chwilą ciszy /od godz.20.45 do 20.49/ oraz na zgromadzeniach publicznych przy ogniskach i wysłuchaniu wskazań Józefa Piłsudskiego.

W związku z tym zarządzam:

1/ Wejść w ścisły kontakt z lokalnymi komitetami i współpracować z nimi przy organizowaniu obchodów,

2/ Wszędzie tam, gdzie komitety obchodu nie istnieją, wziąć inicjatywę w swoje ręce, zapraczając do współpracy wszystkie miejscowe organizacje,

3/ Zaprosić do współudziału w uroczystościach jak najszersze warstwy miejscowego społeczeństwa,

4/ Po zakończeniu chwili ciszy odczytać załączone wskazania Józefa Piłsudskiego.

5/ Flagi Państwowe i organizacyjne opuścić na znak żałoby do połowy masztu i przewiązać krepą.

6/ Moment rozpoczęcia ciszy i zakończenia należy podać za pomocą krótkiego lecz donośnego sygnału dźwiękowego, dobranego stosownie do miejscowych możliwości np. syrena fabryczna, dzwony kościelne, trąbka strzelecka.

7/ W nabożeństwie winny wziąć udział wszystkie jednostki organizacyjne Z.S. z zarządami na czele.

KOMENDANT GŁÓWNY

TUNGUZ-ZAWIŚLAK JÓZEF
Pułkownik.

Otrzymują:

Komendanci Okręgów podokręgów
i Powiatów Z.S.

Cytaty z pism Józefa Piłsudskiego
do odczytania po "Chwili Ciszy" w dniu Żałoby Narodowej 12 maja 1939r.

O godzinie 20 m.48 O Z N A J M I C:

"W skupionym milczeniu i ciszy oddaliśmy hołd pamięci JOZEFA PIŁSUDSKIEGO równo o tej godzinie, kiedy przed czterema laty ON życie swe zakończył.

Wysłuchajmy uważnie kilku myśli Jego, tak, abyśmy je zrozumieli".

Musimy czuwać i był gotowi do odparcia każdego zamachu na naszą Ojczyznę.

Chciałbym, ażebyście w tym wszystkim, co robicie, zachowali spokój i jeszcze raz spokój. Wierzę w powodzenie oręża i wierzę w jego zwycięstwo.

Polska ma przed sobą wielką pracę. Polska, ta wyśniona, wymarzona, ma wszystkie zewnętrzne cechy, którymi my, wychowani w niewoli, cieszyć się możemy; wielkie wojsko, wielkie tryumfy, wielką zewnętrzną siłę, wielką potęgę, którą i wrogowie i przyjaciele szanować i uznawać, - chociażby nie chcieli - muszą...

Polska ten egzamin z sił swoich zdać jeszcze musi. Czeka nas pod tym względem wielki wysiłek, na który my wszyscy, nowoczesne pokolenie, zdobyć się musimy, jeżeli chcemy zabezpieczyć następnym pokoleniom łatwe życie, jeżeli chcemy obrócić tak daleko koło historii, aby wielka Rzeczpospolita Polska była największą potęgą nie tylko wojenną, lecz także kulturalną na całym Wschodzie.

Wskrzesić i tak ją postawić w sile i mocy, potędze ducha i wielkiej kultury musimy, aby się mogła ostać w tych wielkich, być może, przewrotach, które ludzkość czekają. Na pracę tak ciężką, podczas wojny..., gdy się wysiłek wszelki rzuca na szalę wojenną, jednak kraj koniecznie, zdaniem moim, zdobyć się musi. W pracy tej potrzeba być ofiarnym. Jeżeli mówię o ofierze, to nie mówię o ofierze względnie łatwej.

Tam, gdzie chodzi o życie, tam, gdzie chodzi o krew, jest ta ofiara najłatwiejszą, chociaż w laury owitą. To jest ofiara, na którą Polak napewno się zdobędzie. Idzie o ofiarę ciężką, idzie o ofiarę, robioną dla siły całego narodu, idzie o ofiarę i umiejętność robienia ustępstw wzajemnych, idzie o ofiarę z tego, co ludziom być może jest najdroższe, o ofiarę ze swoich przekonań i poglądów...

Z takiej jedynie ustępliwości wzajemnej, z takiego jedynie szanowania wzajemnego, z takiej jedynie umiejętności podawania do wspólnej pracy dłoni wszystkim, wypływa moc wielka w chwilach trudnych i w chwilach kryzysów państwowych...

Niech przeto nie myśli wróg żaden czy nieprzyjaciel, że ziemię naszą znaleźć może bezbronną. Staniemy, jak zawsze, jeden obok drugiego, by dać za Ojczyznę życie....